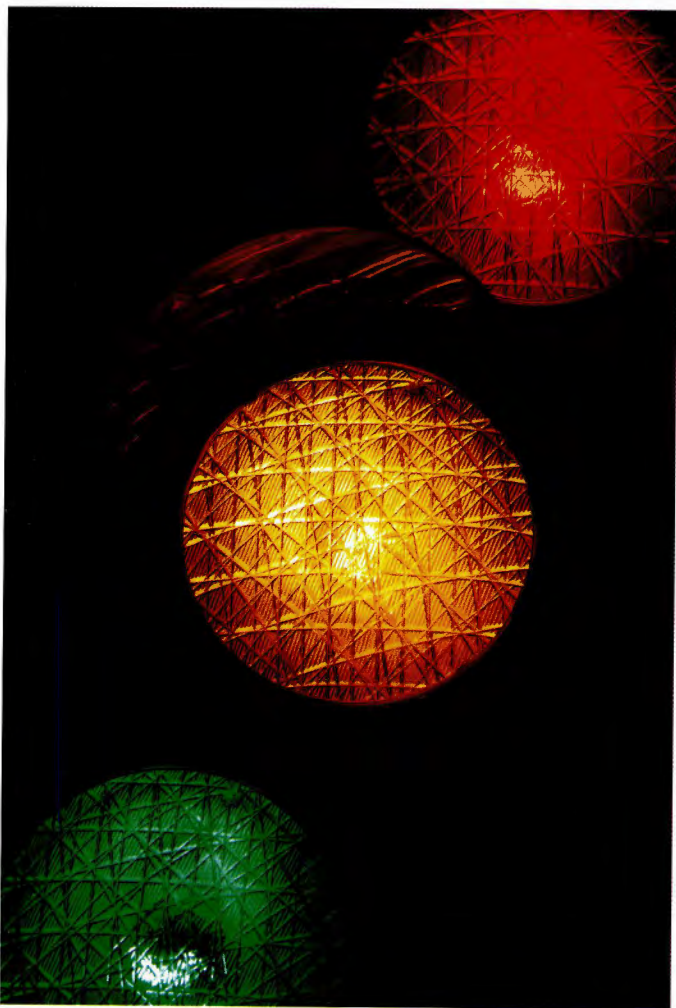

Politikk for rusmiddelbruk og pengespill

Jernbaneverket skal utvikle et positivt og trygt arbeidsmiljø for alle tilsatte og ha kontinuerlig fokus på sikkerheten. Moderat bruk av alkohol kan oppleves som positivt i flere situasjoner og sammenkomster, og på den måten bidra til glede og fellesskap. Samtidig innebærer all bruk av alkohol en risiko for helseskader, negativt omdømme og ubehagelige opplevelser. Jernbaneverket ønsker å stå for holdninger som balanserer disse hensyn.

Uttrekk fra Jernbanelovets AKAN-prosedyre:

Hjemmel

Misbruk av alkohol kan være grunnlag for ordensstraff eller avskjed etter tjenestemannsloven § 14 og § 15. For den som fører rullende materiell eller har andre oppgaver knyttet til sikkerheten på jernbanen (jf. fråhaldspliktforskrifta § 2) er det i tillegg særskilte forbud i jernbaneloven § 3a og § 3b. Etter § 3a er det forbudt å føre eller forsøke å føre rullende materiell i alkoholpåvirket tilstand. Etter jernbaneloven § 3b er det regler om pliktmessig avhold for enhver som fører rullende materiell eller utfører andre oppgaver knyttet til sikkerheten på jernbanen. Reglene om pliktmessig avhold gjelder i tjenestetiden og 8 timer før tjenesten tar til.

Forseelse med hensyn til rusmiddelbruk

- ▶ bruk av rusmidler i arbeidstiden
- ▶ rusmiddelpåvirkning i arbeidstiden
- ▶ fravær på grunn av rusmiddelbruk
- ▶ fremmøte i bakrus (redusert arbeidsevne, lukt av rusmiddel eller lignende)

Hvis en medarbeider i tjeneste har en alkoholkonsentrasjon i blodet på 0,2 promille eller mer, foreligger brudd på våre interne bestemmelser og Jernbaneloven.

Lederens ansvar

Ledere på alle nivå skal informere sine medarbeidere om Jernbanelovets holdning til bruk av rusmidler. Det skal arbeides aktivt for å innarbeide bevisste holdninger hos den enkelte og sikre ansattes medansvar for å ivareta god og sikkerhetsmessig trygg arbeidsutøvelse. Leder har et ansvar for å bekrefte eller avkrefte mistanke om rusmisbruk hos sine medarbeidere.

- ▶ Se for øvrig «prosedyre for rusmiddelmisbruk» i personalhåndboken

Medarbeidernes ansvar

Alle medarbeidere er ansvarlig for å etterleve Jernbanelovets rusmiddelpolitikk. Hver medarbeider plikter å melde fra til nærmeste leder om mistanke om rusmisbruk eller personlige problemer med rusmidler som påvirker arbeidssituasjonen.

Hos oss gjelder følgende 7 kjøreregler:

- ▶ Jernbaneverkets holdning er at det er forbudt å møte på jobb påvirket av rusmidler. Dette gjelder alkohol og narkotika, og dreier seg også om bakrus og alkohollukt. Ved bruk av medikamenter som kan gi rusvirkning gjelder samme regel.
- ▶ Det er forbudt for ansatte i Jernbaneverkets arbeidstøy/uniform å nyte rusmidler utenfor tjenestetiden eller opptre rusmiddelpåvirket på jernbanens område eller annet offentlig område.
- ▶ Spilleaktiviteter på Jernbaneverkets datamaskiner, telefoner eller annet utstyr i arbeidstiden er ikke tillatt. Det samme gjelder for privat utstyr.
- ▶ Alle ansatte vil kunne oppleve situasjoner og arrangementer i tilknytning til arbeidet, der alkoholbruk inngår. Alle med ansvar for planlegging og gjennomføring av slike arrangement er ansvarlige for at alkoholserveringen foregår ut fra en bevisst holdning til både de positive og de mulige negative sidene ved alkoholbruken. Alle som deltar i slike situasjoner og arrangement, har på en tilsvarende måte, et ansvar for at egen bruk skjer ut fra en like bevisst holdning.
- ▶ Ved representasjon, reisevirksomhet, deltakelse på kurs og konferanser og andre arbeidsrelaterte anledninger, forventer vi at våre medarbeidere viser måtehold og en atferd som ikke går ut over Jernbaneverkets omdømme. Ansatte er å betrakte som representanter for Jernbaneverket i slike sammenhenger.
- ▶ I de tilfeller det arrangeres lotteri på arbeidsplassene skal vinneralternativer ikke være alkoholholdig drikke. Det samme gjelder for gavekort fra Vinmonopolet.
- ▶ Ved bekymring eller mistanke har nærmeste leder ansvar for å snakke med den det gjelder («Den nødvendige samtalen»). Skulle en av våre ansatte få et problematisk forhold til bruk av rusmidler og/eller spilleavhengighet som gir seg utslag i jobbsammenheng er det vår intensjon å følge AKAN-modellen for håndtering av individsaker. Denne finnes beskrevet i Jernbaneverkets personalhåndbok og på AKANs nettsider (www.AKAN.no). Ansatte i sikkerhetstjeneste er lovpålagt pliktmessig avhold. Jernbaneverket har nulltoleranse for brudd på pliktmessig avhold.

AKAN - Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk (Akan kompetansesenter) er en ideell organisasjon som har til formål å forebygge rus- og avhengighetsproblemer i norsk arbeidsliv ved å gi råd, veiledning og opplæring i hvordan arbeidsplassen forholder seg til slike problemstillinger.

AKAN i Jernbaneverket har kompetanse på rus- og spilleavhengighet og består av:

- ▶ **AKAN-utvalget:** AKAN-utvalget skal jobbe med forebyggende arbeid, overvåke systemet og fremme forslag til tiltak. AKAN-utvalget gis ikke innsyn i enkeltsaker, men skal følge den generelle utviklingen i Jernbaneverket, inklusiv statistikk (antall henvendelser, antall på tiltak osv.).
  - ▶ **AKAN-kontakter:** Skal sammen med AKAN- hovedkontakt, Bedriftshelsetjenesten (BHT) og nærmeste leder være ansvarlig for at individuelle AKAN-avtaler blir laget og fulgt opp. Bidra til informasjon og opplæring i Jernbaneverket. Være tilgjengelig for kollegaer og ledere som ønsker å diskutere eget/andres rusproblemer. Sørge for at informasjon om AKAN og navn på kontaktpersoner er tilgjengelig som oppslag i alle enheter. Har ansvar for opplæring og veiledning av personkontakter.
-

Trenger du hjelp eller bistand, ta kontakt med en AKAN-kontakt, din leder eller bedriftshelsetjenesten.

Du finner informasjon om AKAN og AKAN-kontakter i Jernbaneverket i Personhåndboken på Banenettet:

- ▶ AKAN venstre meny

Jernbanelinjen